
Vergaderjaar 2019-2020

VII **Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor het jaar 2020 (Derde incidentele suppletoire begroting inzake corona maatregelen)**

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 3

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van [artikel 2.3, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016](#) elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2020 wijzigingen aan te brengen in de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Op 29 april 2020 is de eerste suppletoire begroting 2020 naar de Tweede Kamer verzonden (Kamerstukken II 2019/20, [35450 VII, nr. 1](#)). Vervolgens is op 29 mei 2020 de eerste incidentele begroting 2020, inzake maatregelen doorbouwen tijdens de coronacrisis en vergoeding rouwvervoer, en op 8 juli 2020 de tweede incidentele suppletoire begroting, inzake Urgendamiddelen, naar de Tweede Kamer verzonden (Kamerstukken II 2019/20, [35478, nr. 1](#) en Kamerstukken II 2019/20, [35521, nr. 1](#)). De behandeling van deze suppletoire begrotingen in de Staten-Generaal is nog niet afgerond. Om deze reden is de in de begrotingsstaat opgenomen stand suppletoire begrotingen nog niet door beide Kamers bekrachtigd.

Normaliter wordt nieuw beleid in uitvoering genomen nadat de Staten-Generaal de begrotingswet heeft geautoriseerd. Aangezien uitvoering van de spoedeisende maatregelen die in deze derde incidentele suppletoire begroting zijn opgenomen van dusdanig belang zijn voor het Rijk dat niet gewacht kan worden op formele autorisatie van beide Kamers der Staten-Generaal, zal het kabinet de uitvoering van de maatregelen starten voordat deze autorisatie is gegeven. Hiermee wordt gehandeld conform [lid 2 van artikel 2.27 van de Comptabiliteitswet 2016](#).

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

K.H.Ollongren

B ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ DE BEGROTINGSARTIKELEN

Algemeen

Het kabinet heeft besloten om noodmaatregelen in het kader van corona te verlengen omdat de economische situatie onzeker blijft en de contactbeperkende maatregelen voor een deel van kracht blijven. Op de begroting van BZK worden er middelen beschikbaar gesteld voor coronagerelateerde uitgaven in het kader van de verkiezingen, compensatie voor lokale culturele voorzieningen en compensatie voor lagere ontvangsten huurtoeslag.

1. Leeswijzer

Uitgangspunt bij de tabel budgettaire gevolgen van beleid is dat per artikel de beleidsmatige en technische mutaties toegelicht worden, die groter dan of gelijk zijn aan de ondergrens zoals deze in de Rijksbegrotingsvoorschriften (RBV) zijn opgenomen, de zogenaamde staffel. In het kader van transparantie of anderszins kan het voorkomen dat mutaties beneden deze ondergrenzen ook worden toegelicht.

Tabel 1 Ondergrenzen conform RBV 2020

Begrotingsartikel	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in €)	Technische mutaties (ondergrens in €)
1. Openbaar bestuur en democratie	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 4 mln. Ontvangsten: 2 mln.
2. Nationale Veiligheid	Verplichtingen/Uitgaven: 5 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 10 mln. Ontvangsten: 2 mln.
3. Woningmarkt	Verplichtingen/Uitgaven: 10 mln. Ontvangsten: 5 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 20 mln. Ontvangsten: 10 mln.
4. Energietransitie gebouwde omgeving en bouwkwaliteit	Verplichtingen/Uitgaven: 5 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 10 mln. Ontvangsten: 2 mln.
5. Ruimtelijke ordening en omgevingswet	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 4 mln. Ontvangsten: 2 mln.
6. Overheidsdienstverlening en informatiesamenleving	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 4 mln. Ontvangsten: 2 mln.
7. Werkgevers- en bedrijfsvoeringsbeleid	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
9. Uitvoering Rijksvastgoedbeleid	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 4 mln. Ontvangsten: 4 mln.
10. Groningen versterken en perspectief	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 4 mln. Ontvangsten: 4 mln.
11. Centraal apparaat	Verplichtingen/Uitgaven: 5 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 10 mln. Ontvangsten: 2 mln.
12. Algemeen	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
13. Nog onverdeeld	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.

2. Beleidsartikelen

2.1 Artikel 1 Openbaar bestuur en democratie

Tabel 2 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1 Openbaar bestuur en democratie (derde incidentele suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerpbegroting 2020 incl. NvW en amendementen	Stand na suppletoire begrotingen (inclusief de 1e en 2e incidentele suppletoire begrotingen) ¹	Mutaties 3e incidentele suppletoire begroting	Stand 3e incidentele suppletoire begroting	Mutat ie 2021	Mutat ie 2022	Mutat ie 2023	Mutat ie 2024
Verplichtingen	68.387	73.049	8.449	81.498	550	0	0	0
Uitgaven	68.387	72.164	8.449	80.613	550	0	0	0
Waarvan juridisch verplicht								
1.1 Bestuur en regio	10.202	11.427	8.000	19.427	0	0	0	0
Subsidies	4.538	4.638	0	4.638	0	0	0	0
Bestuur en regio	1.124	1.224	0	1.224	0	0	0	0
Oorlogsgravenstichting (OGS)	3.414	3.414	0	3.414	0	0	0	0
Opdrachten	3.969	5.094	0	5.094	0	0	0	0
Bestuur en regio	3.969	5.094	0	5.094	0	0	0	0
Bijdrage aan zbo/rwt's	1.660	1.660	0	1.660	0	0	0	0
Diverse bijdragen	1.660	1.660	0	1.660	0	0	0	0
Bijdrage aan medeoverheden	0	0	8.000	8.000	0	0	0	0
Lokale culturele voorzieningen	0	0	8.000	8.000	0	0	0	0
Bijdrage aan (inter)nationale organisaties	35	35	0	35	0	0	0	0
Bijdrage aan internationaal	35	35	0	35	0	0	0	0
1.2 Democratie	58.185	60.737	449	61.186	550	0	0	0
Subsidies	41.152	42.275	449	42.724	0	0	0	0
Verbinding inwoner en overheid	2.507	3.107	449	3.556	0	0	0	0
Toerusting en ondersteuning politieke ambtsdragers	3.021	3.021	0	3.021	0	0	0	0
Weerbaar bestuur	974	974	0	974	0	0	0	0
Politieke partijen	27.211	27.734	0	27.734	0	0	0	0
ProDemos	7.326	7.326	0	7.326	0	0	0	0
Comité 4/5 mei	113	113	0	113	0	0	0	0
Opdrachten	7.568	8.100	0	8.100	0	0	0	0
Verbinding inwoner en overheid	4.715	5.594	0	5.594	0	0	0	0
Toerusting en ondersteuning politieke ambtsdragers	1.098	1.084	0	1.084	0	0	0	0

Tabel 2 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1 Openbaar bestuur en democratie (derde incidentele supplettoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerpbegroting 2020 incl. NvW en amendementen	Stand na supplettoire begrotingen (inclusief de 1e en 2e incidentele supplettoire begrotingen) ¹	Mutaties 3e incidentele supplettoire begroting	Stand 3e incidentele supplettoire begroting	Mutat ie 2021	Mutat ie 2022	Mutat ie 2023	Mutat ie 2024
Weerbaar bestuur	1.755	1.422	0	1.422	0	0	0	0
Inkomenoverdracht	7.781	7.796	0	7.796	0	0	0	0
Toerusting en ondersteuning politieke ambtsdragers	7.781	7.781	0	7.781	0	0	0	0
Vergoeding rouwvervoer	0	15	0	15	0	0	0	0
Bijdrage aan zbo/rwt's	400	1.478	0	1.478	0	0	0	0
Diverse bijdragen	400	1.478	0	1.478	0	0	0	0
Bijdrage aan (inter)nationale organisaties	68	68	0	68	0	0	0	0
Bijdragen aan internationaal	68	68	0	68	0	0	0	0
Bijdrage aan agentschappen	400	400	0	400	0	0	0	0
Dienst Publiek en Communicatie	400	400	0	400	0	0	0	0
Bijdrage aan andere begrotingshoofdstukken	816	620	0	620	550	0	0	0
Gemeentefonds (H50)	616	616	0	616	550	0	0	0
Provinciefonds (H51)	200	4	0	4	0	0	0	0
Ontvangsten	21.965	21.965	0	21.965	0	0	0	0

1 Voor de eerste supplettoire begroting 2020 zie Kamerstukken II 2019/20, [35450VII, nr. 1](#). Voor de eerste incidentele supplettoire begroting, zie Kamerstukken II 2019/20, [35478, nr. 1](#). Voor tweede incidentele supplettoire begroting zie Kamerstukken II 2019/20, [35521, nr. 1](#).

Toelichting

Het kabinet heeft een tweede pakket maatregelen getroffen om gemeenten en provincies te compenseren voor de financiële gevolgen van de coronacrisis.

1.1 Bestuur en regio

Bijdrage aan medeoverheden

Lokale culturele voorzieningen

Het kabinet heeft een tweede pakket aan maatregelen getroffen ter compensatie van de medeoverheden voor de gevolgen van de coronacrisis. De provincies krijgen voor de periode van medio maart tot en met 1 juni 2020, € 8 mln. beschikbaar voor de borging van de lokale en regionale culturele infrastructuur. Dit bedrag zal worden uitgekeerd via een specifieke uitkering.

1.2 Democratie

Opdrachten

Verbinding inwoner en overheid

In het kader van te treffen maatregelen als gevolg van corona voor de organisatie van de Tweede Kamerverkiezing stelt BZK in 2020 circa € 0,5 mln. beschikbaar voor een wervingscampagne stembureauleden en voor voorlichtingsactiviteiten om kiezers voorlichting te geven over de maatregelen die gelden bij het stemmen. De wervingscampagne is nodig omdat in elk stemlokaal een extra stembureau nodig is voor een goed verloop van de verkiezingen, gemeenten een reservebestand moeten opbouwen en een deel van het huidige bestand aan stembureauleden mogelijk niet beschikbaar zal zijn. Er zal daarom in het najaar van 2020 een landelijke wervingscampagne worden gestart om een nieuwe lichte stembureauleden en tellers te vinden.

Bijdrage aan andere begrotingshoofdstukken

Gemeentefonds (H50)

Gemeenten die bij de Tweede Kamerverkiezing meedoen aan het experiment centraal tellen ontvangen in 2021 een bijdrage voor meerkosten die gerelateerd zijn aan corona.

2.2 Artikel 3 Woningmarkt

Tabel 3 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 3 Woningmarkt (derde incidentele suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerpbegroting 2020 incl. NvW en amendementen	Stand na suppletoire begrotingen (inclusief de 1e en 2e incidentele suppletoire begrotingen) ¹	Mutaties 3e incidentele suppletoire begroting	Stand 3e incidentele suppletoire begroting	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
Verplichtingen	4.297.396	4.581.831	0	4.581.831	0	0	0	0
Uitgaven	4.297.396	4.532.349	0	4.532.349	0	0	0	0
Waarvan juridisch verplicht								
3.1 Woningmarkt	4.297.396	4.212.349	0	4.212.349	0	0	0	0
Subsidies	14.374	14.409	0	14.409	0	0	0	0
Woningmarkt	3.641	6.864	0	6.864	0	0	0	0
Bevordering eigen woningbezit (BEW)	6.239	5.253	0	5.253	0	0	0	0
Huisvestingsvoorziening statushouders	4.494	2.292	0	2.292	0	0	0	0
Opdrachten	2.019	2.537	0	2.537	0	0	0	0
Woningmarkt	2.019	2.019	0	2.019	0	0	0	0
WSW Risicovoorziening	0	518	0	518	0	0	0	0
Inkomensoverdracht	4.269.200	4.179.900	0	4.179.900	0	0	0	0
Huurtoeslag	4.269.200	4.179.900	0	4.179.900	0	0	0	0
Bijdrage aan agentschappen	7.406	7.406	0	7.406	0	0	0	0
Dienst van de Huurcommissie	7.066	7.066	0	7.066	0	0	0	0
ILT (Autoriteit Woningcorporaties)	340	340	0	340	0	0	0	0
Bijdrage aan zbo/rwt's	2.857	3.757	0	3.757	0	0	0	0
Woningmarkt	2.857	3.757	0	3.757	0	0	0	0
Bijdrage aan medeoverheden	0	2.800	0	2.800	0	0	0	0
Woningmarkt	0	2.800	0	2.800	0	0	0	0
Bijdrage aan andere begrotingshoofdstukken	1.540	1.540	0	1.540	0	0	0	0
Financiën en Nationale Schuld	1.540	1.540	0	1.540	0	0	0	0
3.3 Woningbouw	0	320.000	0	320.000	0	0	0	0
Bijdrage aan medeoverheden	0	320.000	0	320.000	0	0	0	0

Tabel 3 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 3 Woningmarkt (derde incidentele suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerpbegroting 2020 incl. NvW en amendementen	Stand na suppletoire begrotingen (inclusief de 1e en 2e incidentele suppletoire begrotingen) ¹	Mutaties 3e incidentele suppletoire begroting	Stand 3e incidentele suppletoire begroting	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
Woningbouwimpuls	0	320.000	0	320.000	0	0	0	0
Ontvangsten	472.000	418.218	- 1.800	416.418	7.200	3.600	0	0

1 Voor de eerste suppletoire begroting 2020 zie Kamerstukken II 2019/20, [35450VII, nr. 1](#). Voor de eerste incidentele suppletoire begroting, zie Kamerstukken II 2019/20, [35478, nr. 1](#). Voor tweede incidentele suppletoire begroting zie Kamerstukken II 2019/20, [35521, nr. 1](#).

Toelichting

Ontvangsten

De Belastingdienst verlaagt tijdelijk de invorderingsrente. Dit leidt tot minder ontvangsten bij de huurtoeslag.

3. Niet-beleidsartikelen

2.3 Artikel 11 Centraal apparaat

Tabel 4 Budgettaire gevolgen artikel 11 Centraal apparaat (derde incidentele suppletore begroting) (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerpbegroting 2020 incl. NvW en amendementen	Stand na suppletore begrotingen (inclusief de 1e en 2e incidentele suppletore begrotingen) ¹	Mutaties 3e incidentele suppletore begroting	Stand 3e incidentele suppletore begroting	Mutat ie 2021	Mutat ie 2022	Mutat ie 2023	Mutat ie 2024
Verplichtingen	414.206	477.748	0	477.748	0	0	0	0
Uitgaven	414.206	477.748	- 450	477.298	- 550	0	0	0
11.1 Apparaat (excl. AIVD)	414.206	477.748	- 450	477.298	- 550	0	0	0
Personele uitgaven	210.592	255.539	- 450	255.089	- 550	0	0	0
waarvan: eigen personeel	181.324	205.916	- 450	205.466	- 550	0	0	0
waarvan: inhuur externen	15.290	27.094	0	27.094	0	0	0	0
waarvan: overige personele uitgaven	13.978	22.529	0	22.529	0	0	0	0
Materiële uitgaven	203.614	222.209	0	222.209	0	0	0	0
waarvan: bijdrage aan SSO's	190.896	199.609	0	199.609	0	0	0	0
waarvan: ICT	42	847	0	847	0	0	0	0
waarvan: overige materiële uitgaven	12.676	21.753	0	21.753	0	0	0	0
Ontvangsten	19.292	64.341	0	64.341	0	0	0	0

¹ Voor de eerste suppletore begroting 2020 zie Kamerstukken II 2019/20, [35450VII, nr. 1](#). Voor de eerste incidentele suppletore begroting, zie Kamerstukken II 2019/20, [35478, nr. 1](#). Voor tweede incidentele suppletore begroting zie Kamerstukken II 2019/20, [35521, nr. 1](#).

Toelichting

11.1 Apparaat (excl. AIVD)

Personele uitgaven

Waarvan: eigen personeel

In het kader van te treffen maatregelen als gevolg van corona voor de organisatie van de Tweede Kamerverkiezing stelt BZK in 2020 circa € 0,5 mln. beschikbaar voor een wervingscampagne stembureauleiden en voor voorlichtingsactiviteiten om kiezers voorlichting te geven over de maatregelen die gelden bij het stemmen. Daarnaast ontvangen de gemeenten die bij de Tweede Kamerverkiezing meedoen aan het experiment centraal tellen in 2021 een bijdrage voor meerkosten die gerelateerd zijn aan corona. Deze middelen worden gerealiceerd naar

artikel 1 "Openbaar bestuur en democratie" om de bijdrage op het juiste instrument te verantwoorden.